

FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE

IZVJEŠTAJ

za 2013. godinu o postignutom napretku u izvršavanju ciljeva i mjera iz Operativnog plana aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede

Mostar, decembar/prosinac 2013. godine

U skladu sa Zaključkom V. broj: 679/2011 koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela na 12. sjednici, održanoj 7. 7. 2011. godine, a kojim je data saglasnost na Operativni plan aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja s prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja s potrebama privrede u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Operativni plan), Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je, kao nositelj aktivnosti izrade Operativnog plana, dužno podnijeti godišnji izvještaj Vladi Federacije Bosne i Hercegovine o postignutom napretku u izvršavanju ciljeva i mjera iz Operativnog plana.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, kao nosilac aktivnosti izrade Operativnog plana, u 2013. godini nastavilo je aktivan angažman na realizaciji mjera i aktivnosti iz Operativnog plana, a najvažniji rezultati postignuti u ovoj godini su:

- Izrađen je Nacrt zakona o principima obrazovanja odraslih i upućen Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije, Federalnom ministarstvu finansija/financija i Federalnom ministarstvu pravde radi pribavljanja mišljenja i naknadnog upućivanja na Vladu Federacije BiH. Nacrt zakona je sačinila Radna grupa za izradu modela zakona o obrazovanju odraslih u Federaciji BiH, koju je činilo 15 članova, predstavnika sektora obrazovanja, rada, finansija, privrede i akademske zajednice, te predstavnici poslodavaca i sindikata osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja.
- U okviru Programa raspodjele sredstava transfera za 2013. godinu uveden je novi potprogram „Podrška programima koji omogućuju odraslim osobama završetak osnovne škole“. Navedeni potprogram se realizovao kroz Javni poziv, a na osnovu aplikacije na Javni poziv podržane su 4 škole koje realizuju programe naknadnog sticanja osnovnog obrazovanja odraslih.
- Ministarstvo je, u saradnji sa Njemačkim društvom za međunarodnu saradnju (GIZ)¹, 20.02.2013. godine organizovalo i održalo Okrugli sto o naknadnom sticanju osnovnog obrazovanja odraslih.
- Predstavnici Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke učestvovali su u Projektu „Jačanje kapaciteta razvoja ljudskih resursa u BiH“ (HRD), finansiranog sredstvima Evropske unije, u okviru kojeg su izrađena dva dokumenta koja se odnose na oblast obrazovanja odraslih: „Principi i standardi u oblasti obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini“ i „Strateška platforma razvoja obrazovanja odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja u Bosni i Hercegovini za period 2014-2020“. Prvi dokument predstavlja osnovu i vrijedan materijal za izradu zakonodavstva u oblasti obrazovanja odraslih, a drugi predstavlja najvažnije elemente za razvoj sistema obrazovanja odraslih u BiH, i kao takav treba poslužiti za izradu konkretnih strategija i akcionih planova razvoja obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini.

Pored navedenog, ispod dajemo rezime ostvarenog napretka u Federaciji BiH u realizaciji Operativnog plana aktivnosti po mjerama, kako su navedene u Operativnom planu.

¹ GIZ - Die Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit.

Mjera 1: „Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, u saradnji sa nadležnim kantonalnim ministarstvima obrazovanja, razmotrit će mogućnost uvođenja obaveznog srednjoškolskog obrazovanja u najkraćem trajanju od 2 godine.“

Ovu mjeru su do sada implementirali sljedeći kantoni:

- Kanton Sarajevo, koji je uveo obavezno srednjoškolsko obrazovanje u dvogodišnjem trajanju u školskoj 2010/11. godini;
- Bosansko-podrinjski kanton, koji je uveo obavezno srednje obrazovanje u dvogodišnjem trajanju u školskoj 2012/13. godini.

Unsko-sanski kanton u novom Zakonu o srednjem obrazovanju², donesenom u 2012. godini, u članu 183. propisuje obavezno srednje obrazovanje u dvogodišnjem trajanju za sve učenike/ce do navršene 18. godine starosti, na osnovu kojeg će se sticati kvalifikacije I i II stepena. Prema informacijama dobijenim iz Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona, implementacija ove zakonske odredbe odvijat će se postepeno po zanimanjima jer je potrebno izraditi nastavne planove i programe za zanimanja I i II stepena, te u nomenklaturu zanimanja uvrstiti nova zanimanja I i II stepena složenosti. Od naredne školske godine početak će implementacija obrazovanja u dvogodišnjem trajanju za dva stručna zanimanja.

Mjera 2: „Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, u saradnji sa kantonalnim ministarstvima obrazovanja i sindikatima, pokrenut će aktivnosti na donošenju Prijedloga pedagoških standarda i normativa za srednje obrazovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine, po evropskom modelu, a koji će poslužiti kao model za donošenje propisa na kantonalnom nivou.“

Koordinacija ministara obrazovanja i nauke u Federaciji Bosne i Hercegovine je na sedmoj sjednici, održanoj 28. 2. 2012. godine, donijela Odluku o formiranju Radne grupe za izradu jedinstvenih pedagoških standarda i normativa za osnovno i srednje obrazovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine. Radnu grupu čine predstavnici Federalnog i kantonalnih ministarstava obrazovanja te sindikata. Radna grupa je u toku ove kalendarske godine održala tri sastanka.

Jedinstveni standardi i normativi su preduslov osiguranja jednakih pedagoških i materijalnih uslova u svim osnovnim i srednjim školama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Dosad je urađen prijedlog dokumenta radi osiguranja jednakih pedagoških i materijalnih uslova u svim osnovnim i srednjim školama u Federaciji Bosne i Hercegovine kao zajednička osnova u osiguranju uslova za obrazovno-odgojni rad. Svim učenicima i nastavnicima osigurava se ista polazna osnova za stvaralački razvoj i razvoj sposobnosti učenika.

Pedagoškim standardima utvrđuju se materijalni, kadrovski i drugi uslovi prilikom izgradnje i opreme školskog prostora, koji osiguravaju jednake uslove za rad svih škola i ravnomjeran razvoj osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja u određenom periodu. Pedagoškim normativima propisuju se uslovi opremanja škole sredstvima rada neophodnim za ostvarivanje programskih zadataka (elementi razvijenosti i veličina škole, prostor i nastavna sredstva, oblici rada, broj učenika u odjeljenju, broj i

² Zakon o srednjem obrazovanju „Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ br. 17/12.

struktura nastavnog kadra, norma časova, broj i struktura stručnih saradnika i saradnika u nastavi, pomoćnog i tehničkog osoblja i broj i struktura administrativno-finansijskog osoblja).

U toku tekuće kalendarske godine finaliziran je nacrt dokumenta Pedagoški standardi i normativi za osnovni odgoj i obrazovanje, koji su prezentirani na XXI sjednici Koordinacije ministara obrazovanja i nauke u Federaciji Bosne i Hercegovine, održanoj 01.11.2013. godine. Nakon uvrštavanja finalnih komentara i prijedloga u dokument, bit će upriličena javna rasprava o istom. Ista procedura bit će primijenjena i prilikom daljeg rada na dokumentu Pedagoški standardi i normativi za srednje obrazovanje, koji će se intenzivirati u narednoj kalendarskoj godini.

Mjera 3: „Uspostavljanje obaveznih programa profesionalne orijentacije/ usmjeravanja u završnim razredima osnovne i srednje škole.“

Profesionalnom orijentacijom u osnovnim i srednjim školama najviše se bave školski pedagozi, odnosno pedagozi-psiholozi u saradnji sa nastavnicima. U proteklom periodu evidentan je veći angažman i službi/zavoda za zapošljavanje, te srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova u informisanju učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola o zanimanjima koja su dostupna i programima obrazovanja i obuke koji omogućavaju sticanje potrebnih kvalifikacija za obavljanje datih zanimanja. Značajnu ulogu u profesionalnom informisanju imaju i centri za informisanje, savjetovanje i obuku (CISO), koji djeluju pri kantonalnim službama za zapošljavanje, a koji pružaju korisne informacije, nude usluge savjetovanja i kraće programe obuke za tražioce posla (npr. kako napisati CV, kurseve informatike i sl.).

U Bosansko-podrinjskom kantonu donesen je Pravilnik o profesionalnoj orijentaciji, koji se provodi u osnovnim školama u ovom kantonu.

Na području Tuzlanskog kantona uspostavljen je sistem profesionalne orijentacije u osnovnim školama, a predviđeno je da se za svakog učenika osnovne škole izradi list profesionalne orijentacije, koji se izdaje uz svjedočanstvo o završenoj osnovnoj školi.³

Mjera 4: „Raditi na stvaranju uslova za primjenu modularnih nastavnih planova i programa u srednjim školama u Federaciji BiH, vršiti obuku nastavnika za primjenu istih i njihovo kontinuirano stručno usavršavanje u oblasti savremenih tehnologija i metoda rada.“

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH – Odjel za VET (u daljem tekstu Agencija) je u toku 2013. godine provela prvu fazu evaluacije modularnih nastavnih planova i programa, te kvalitete njihove primjene iz pet porodica zanimanja: 1) Mašinstvo/strojarstvo i obrada drveta; 2) Ekonomija, pravo, administracija i trgovina; 3) Ugostiteljstvo i turizam; 4) Šumarstvo i obrada drveta; 5) Geodezija i građevinarstvo. Istraživanje je provedeno u Federaciji BiH i Brčko Distriktu BiH i predstavlja nastavak aktivnosti koje su prethodno provedene u Republici Srpskoj. Ova aktivnost je omogućila objedinjavanje rezultata evaluacije modularnih nastavnih planova i programa za navedenih pet porodica zanimanja za cijelu Bosnu i Hercegovinu.

³ Izdavanje lista profesionalne orijentacije je propisano članom 68. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju. „Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 6/04.

Agencija je u saradnji sa pedagoškim zavodima, u okviru projekta EU VET 4, radila na pripremi prijedloga elemenata za pravilnike i prijedloga pedagoške dokumentacije za primjenu modularnih nastavnih planova i programa. U saradnji sa Ministarstvom obrazovanja, nauke, kulture i sporta i Pedagoškim zavodom Unsko-sanskog kantona pripremljene su smjernice za obuku nastavnika i praćena je realizacija obuke nastavnika za primjenu modularnih nastavnih planova i programa u Unsko-sanskom kantonu.

Prema informacijama dobijenim od Pedagoškog zavoda i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona, Tuzlanski kanton ima najveći procenat primjene modularnih nastavnih planova i programa. Modularni nastavni planovi i programi su zvanični programi u svim srednjim školama u Tuzlanskom kantonu koji obrazuju za zanimanja u okviru sljedećih pet porodica: 1) Poljoprivreda i prerada hrane; 2) Šumarstvo i obrada drveta; 3) Geodezija i građevinarstvo; 4) Ugostiteljstvo i turizam; 5) Ekonomija, pravo, administracija i trgovina. Uz navedeno, modularni nastavni planovi i programi se provode u 5 pilot škola koje obrazuju za zanimanja u okviru sljedećih porodica: Geologija, rudarstvo i metalurgija; Hemija, nemetali i grafičarstvo; Tekstil i kožarstvo; Zdravstvo i ostale djelatnosti. Vrijedno je spomenuti da je JU Mješovita srednja elektrotehnička škola Tuzla bila pilot škola za izradu modularnih nastavnih planova i programa, u saradnji sa GTZ-om, za porodicu zanimanja Elektrotehnika, te da se nastava u ovoj školi već sedmu godinu realizuje na principima modularnih nastavnih planova i programa. Modularni nastavni planovi i programi za porodicu zanimanja Elektrotehnika će se u školskoj 2014/15. godini početi primjenjivati u svim srednjim školama u Tuzlanskom kantonu koje obrazuju za zanimanja u okviru ove porodice.

Pedagoški zavod Tuzlanskog kantona kontinuirano provodi obuku srednjoškolskih profesora za primjenu modularnih nastavnih planova i programa.

U Bosansko-podrinjskom kantonu primjenjuju se modularni nastavni planovi i programi za porodice zanimanja za koje su isti izrađeni.

Posavski kanton također ima visok stepen primjene modularnih nastavnih planova i programa budući da 60% odjeljenja srednjih škola u ovom kantonu primjenjuje modularne nastavne planove i programe.

Mjera 5: „Donošenje kantonalnih propisa koji reguliraju oblast srednjeg stručnog obrazovanja i obuke te implementacija odredbi Okvirnog zakona o srednjem stručnom obrazovanju i obuci, posebno u dijelu koji se odnosi na uspostavljanje tripartitnih i savjetodavnih vijeća, što će u većoj mjeri doprinijeti definiranju politike srednjeg stručnog obrazovanja, a posebno upisne politike, koja će u većoj mjeri biti usklađena sa potrebama tržišta rada.“

U tabeli ispod dat je pregled postignutog napretka po kantonima koji se odnosi na donošenje kantonalnih zakona o srednjem stručnom obrazovanju i obuci, odnosno usklađivanje kantonalnih zakona o srednjem obrazovanju sa Okvirnim zakonom o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini⁴, te uspostavljanje tripartitnih i savjetodavnih vijeća s ciljem boljeg usklađivanja upisne politike sa potrebama tržišta rada.

⁴ Okvirni zakon o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini, „Službeni glasnik BiH“ broj 63/08.

Usklađenost kantonalnih zakona sa Okvirnim zakonom o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u BiH i implementacija odredbi o tripartitnim i savjetodavnim vijećima				
Red. br.	Naziv kantona	Usklađenost zakona sa Okvirnim zakonom o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u BiH	Uspostavljeno tripartitno savjetodavno vijeće	Uspostavljena savjetodavna vijeća pri školama
1.	Unsko-sanski	Zakon o srednjem obrazovanju ⁵ je usklađen sa Okvirnim zakonom	NE	NE
2.	Posavski	Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu ⁶ izvršeno je usklađivanje zakonodavstva sa Okvirnim zakonom	Uspostavljanje je u toku.	DA
3.	Tuzlanski	Zakon o srednjem obrazovanju i odgoju ⁷ je usklađen s Okvirnim zakonom	DA	Uspostavljena u 2 škole
4.	Zeničko-dobojski	Zakon o srednjoj školi ⁸ je usklađen sa Okvirnim zakonom	NE	Uspostavljeno u 1 školi
5.	Bosansko-podrinjski	Zakon o srednjem obrazovanju i odgoju ⁹ je usklađen sa Okvirnim zakonom	DA	DA
6.	Srednjobosanski	<i>Nije donesen zakon koji je usklađen sa Okvirnim zakonom</i>	NE	NE
7.	Hercegovačko-neretvanski	<i>Nije donesen zakon koji je usklađen sa Okvirnim zakonom</i>	NE	NE
8.	Zapadnohercegovački	<i>Nije donesen zakon koji je usklađen sa Okvirnim zakonom</i>	NE	NE
9.	Kanton Sarajevo	Zakon o srednjem obrazovanju ¹⁰ je usklađen sa Okvirnim zakonom	NE	DA (u svim školama)
10.	Kanton 10	<i>Nije donesen zakon koji je usklađen sa Okvirnim zakonom</i>	NE	NE

⁵ Zakon o srednjem obrazovanju „Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj 17/12.

⁶ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu „Narodne novine Županije Posavske“ broj 4/11.

⁷ Zakon o srednjem obrazovanju i odgoju „Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 17/11.

⁸ Zakon o srednjoj školi „Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj 05/04, 20/07, 19/09 i 9/11.

⁹ Zakon o srednjem obrazovanju i odgoju „Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ broj 10/11.

¹⁰ Zakon o srednjem obrazovanju „Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 23/10.

U skladu s informacijama prikazanim u tabeli, četiri kantona u Federaciji BiH još uvijek nisu uskladila svoje zakone sa Okvirnim zakonom o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini. Radi se o Srednjobosanskom, Zapadnohercegovačkom, Hercegovačko-neretvanskom i Kantonu 10. Što se tiče uspostave tripartitnih savjetodavnih vijeća, ona su do sada uspostavljena samo u Tuzlanskom i Bosansko-podrinjskom kantonu. Savjetodavna vijeća su uspostavljena u svim srednjim stručnim i tehničkim školama u Posavskom, Bosansko-podrinjskom i Kantonu Sarajevo, dok su u Tuzlanskom i Zeničko-dobojskom kantonu uspostavljena u pojedinim srednjim školama.

Mjera 6: „Stvaranje najpovoljnijih uslova za obrazovanje i obuku odraslih te poticanje kraćih programa dokvalifikacije, prekvalifikacije, profesionalne obuke i drugih sličnih programa.“

Kao što se može vidjeti iz uvodnog dijela ovog izvještaja, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je u toku 2013. godine poduzelo niz aktivnosti s ciljem stvaranja boljih uslova za obrazovanje i obuku odraslih u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U Unsko-sanskom kantonu je u 2013. godini donesen Zakon o obrazovanju odraslih¹¹, te svi podzakonski akti koji se odnose na obrazovanje odraslih. Resorno ministarstvo je uspostavilo registar ustanova koje se bave obrazovanjem odraslih, u koji se mogu upisati organizatori programa obrazovanja i obuke odraslih koji ispunjavaju zakonske uslove za obavljanje ove djelatnosti. Resorno ministarstvo je donijelo programe za dvije obuke, a u toku je izrada programa za još 9 obuka. U okviru JU „Službe za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona“ djeluje Centar za stručno osposobljavanje i edukaciju, u kojem se nezaposlene osobe mogu osposobiti za zanimanja zavarivač, keramičar i kamenoklesar.

Kanton Sarajevo, Zeničko-dobojski i Tuzlanski kanton izradili su nacрте zakona o obrazovanju odraslih, koji su upućeni u proceduru usvajanja.

Skoro sve stručne/tehničke škole u Tuzlanskom kantonu organizuju edukaciju odraslih polaznika, a u ovom kantonu radi i Privatna ustanova „Centar za obrazovanje odraslih“ Gračanica.

JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ realizuje program obuke, prekvalifikacije, dokvalifikacije i sticanja srednjoškolskog obrazovanja za nezaposlene osobe.

U okviru projekta FIRMA¹², u Tešnju (Zeničko-dobojski kanton) pokrenuta je aktivnost na uspostavljanju Centra za obrazovanje odraslih i stručno osposobljavanje i zapošljavanje CNC operatera, metalobrusača i obrađivača metala rezanjem.

U okviru istog projekta, a uz podršku Federalnog zavoda za zapošljavanje, realizovane su aktivnosti obuke nezaposlenih osoba za rad u sljedećim firmama: 1) Unis Tok Kalesija (Tuzlanski kanton) – obuka kovača, CNC operatera i mehatroničara; 2) Al Dihami d.o.o Cazin (Unsko-sanski kanton) – obuka stolara i tehničara za finalnu obradu drveta u proizvodnji lameliranih ploča i namještaja; 3) Prevent Goražde (Bosansko-podrinjski kanton) – obuka šivača autopresvlaka.

¹¹ Zakon o obrazovanju odraslih, „Službeni glasnik USK“ br. 10/13.

¹² FIRMA – Fostering Interventions for Rapid Market Advancement. Projekat podržava održiv ekonomski rast i zapošljavanje u BiH. Projekat finansijski podržavaju organizacije USAID i SIDA, a jedan od ključnih partnera u projektu je Federalni zavod za zapošljavanje.

JU „Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona“ finansirala je informatičku obuku i učenje stranih jezika za 136 nezaposlenih osoba sa područja ovog kantona.

U Zapadnohercegovačkom kantonu provodi se Program obuke/stručnog osposobljavanja/zapošljavanja u oblasti vinogradarstva i vinarstva. Sredstva za finansiranje programa osiguralo je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, a implementiraju ga Federalni zavod za zapošljavanje i Služba za zapošljavanje Zapadnohercegovačkog kantona.

U toku 2013. godine, organizacija „dv International“ – projektni ured u BiH počela je sa realizacijom projekta STARS¹³. Projekat se odnosi na jačanje ljudskih resursa u oblasti obrazovanja odraslih u srednjim stručnim i tehničkim školama u Bosni i Hercegovini. U okviru ovog 18-mjesečnog projekta, fokus će biti na obuci pedagoga u srednjim stručnim i tehničkim školama, kao i jednog broja pedagoga s biroa za zapošljavanje za rad s odraslim polaznicima, što uključuje usvajanje znanja i usavršavanje praktičnih vještina iz oblasti andragogije, odnosno razvijanja kompetencija za rad s odraslim polaznicima. Jedan od partnera u realizaciji projekta je Srednja mješovita škola Tešanj. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je dalo podršku organizaciji dv International za realizaciju navedenog projekta.

Mjera 7: „Uvesti koncept cjeloživotnog učenja o poduzetništvu kroz sisteme osnovnog i srednjeg obrazovanja, uključujući i neformalne oblike edukacije pri srednjim školama Federacije BiH.“

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 5. sjednici od 30. 5. 2012. godine usvojilo Strategiju učenja o poduzetništvu u obrazovnim sistemima u Bosni i Hercegovini za period 2012-2015. sa Akcionim planom implementacije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 31/12). Ovaj dokument je stvorio okvir za integrisanje učenja o poduzetništvu u postojeće predmete u okviru nastavnih planova i programa na svim nivoima obrazovanja i na prostoru cijele Bosne i Hercegovine. U okviru projekta Učenje o poduzetništvu u obrazovnom sistemu BiH, koji je finansirala Evropska unija, izrađen je Priručnik za predavače i škole: Uvođenje i razvoj Učenja o poduzetništvu u BiH. Priručnik je namijenjen prvenstveno nastavnicima u osnovnim i profesorima u srednjim školama koji žele da kod učenika unaprijede znanja, vještine i stavove koji se odnose na poduzetništvo i poticanje poduzetničkog duha.

Prema informacijama prikupljenim od kantonalnih ministarstava obrazovanja, učenje o poduzetništvu i usvajanje vještina koje potiču na poduzetništvo ostvaruje se u okviru predmeta „Poduzetništvo“, koji se izučava u svim srednjim stručnim i tehničkim školama koje rade po modularnim nastavnim planovima i programima.

Mjera 8: „U saradnji sa društvenim partnerima i dalje redovno provoditi ispitivanje tržišta rada u Federaciji BiH, s posebnim akcentom na prikupljanje informacija o potrebama poslodavaca za određenim zanimanjima i vještinama, te osigurati

¹³ STARS - Strengthening Adult Education Resources in Technical and Vocational Schools in BiH.

kvalitetan dijalog o tome kako na primjeren način iskoristiti dobivene rezultate u praksi.“

Federalni zavod za zapošljavanje je u 2013. godini, kao i prethodnih godina, objavio Analizu tržišta rada i zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2012. sa procjenama za 2013. godinu. Istraživanje na kojem se zasniva navedena analiza provedeno je u periodu 15.12.2012 – 15.02.2013. godine na području Federacije BiH, a uzorak poslodavaca, koji su učestvovali u anketi u okviru istraživanja, činio je 2.850 poslodavaca koji imaju najmanje 10 zaposlenika. Ova analiza, koju jednom godišnje izrađuje Federalni zavod za zapošljavanje, ujedno je i najobuhvatnija analiza stanja na tržištu rada u Federaciji BiH, koja iz godine u godinu postaje sve kvalitetnija i ukazuje na trendove kretanja na tržištu rada, navodeći zanimanja koja će biti tražena, ali i vještine koje poslodavci traže kod budućih zaposlenika. Ova analiza, također, daje uvid u stavove poslodavaca kada je u pitanju osposobljenost radne snage. Shodno navedenom, jedan od najvažnijih zaključaka ovogodišnje analize je da čak 34,7% poslodavaca smatra da kandidatima za posao nedostaje praktično radno iskustvo, što znači da je potrebno povećati udio i kvalitet praktične nastave u srednjem obrazovanju, a posebno srednjem stručnom i tehničkom obrazovanju.

Prema informacijama dobijenim od kantonalnih ministarstava obrazovanja, ministarstva obrazovanja prate stanje na tržištu rada ponajviše kroz saradnju sa kantonalnim službama za zapošljavanje i praćenje podataka o evidentiranim nezaposlenim osobama po zanimanjima i strukama. Ovi podaci se u određenim kantonima koriste prilikom kreiranja planova upisa u srednju školu.

Mjera 9: „Usvajanjem Operativnog plana udruženja poslodavaca, institucije i ustanove za obrazovanje, zavodi za zapošljavanje, gospodarske i obrtničke komore, te druge relevantne institucije će preuzeti obavezu saradnje na prikupljanju i uspostavljanju baza podataka koje će omogućiti kvalitetnije praćenje kretanja na tržištu rada s ciljem boljeg usklađivanja obrazovanja s potrebama tržišta rada.“

Federalni zavod za zapošljavanje pokrenuo je aktivnosti za modernizaciju Jedinственог informacionog sistema o evidencijama nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine (EPIS).

U okviru projekta Podrška obrazovanju odraslih u Bosni i Hercegovini 2012-2016. godina, koji provodi Njemačko društvo za međunarodnu saradnju (GIZ), uspostavljena je Jedinствена baza podataka o organizatorima obuke za odrasle u Bosni i Hercegovini, koja nudi informacije o mogućnostima sticanja formalnog i neformalnog obrazovanja za odrasle polaznike. Baza podataka je dostupna na web portalu www.obuke.ba

Pored navedenog, u okviru Projekta zapošljavanja mladih u BiH (YEP), koji implementira njemačka konsultantska organizacija GOPA, a finansira Švicarska agencija za razvoj i saradnju (SDC), nabavljen je softver za uspostavu baze podataka o poslodavcima u Federaciji BiH.